

Κείμενο 1

Μη στερείτε από τα παιδιά τα λάθη τους!

Το κείμενο του Δ. Τσιριγώτη αναρτήθηκε στον εκπαιδευτικό ιστότοπο alfanita στις 5/4/2014. Είναι ελαφρά διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης.

Ο Αϊνστάιν έλεγε ότι «Όποιος δεν έκανε ποτέ λάθος, δεν έχει δοκιμάσει ποτέ κάτι καινούργιο» και, όπως λέει και ο σοφός λαός, «από τα λάθη μας μαθαίνουμε». Όμως, οι περισσότεροι γονείς και εκπαιδευτικοί αφιερώνουν υπερβολικά μεγάλο μέρος της ενέργειάς τους στην εξαφάνιση των λαθών των παιδιών μην επιτρέποντας, πολλές φορές, ούτε καν την εκδήλωσή τους. Με αυτόν τον τρόπο, βέβαια, τα λάθη αυτά ποτέ δεν διορθώνονται, απλά «μπαλώνονται» όπως όπως με συνέπεια την επανεμφάνισή τους σε τακτά χρονικά διαστήματα. Έτσι τα παιδιά μαθαίνουν να φοβούνται να κάνουν λάθη, γίνονται συντηρητικά, δεν παίρνουν ρίσκα και καταρρέουν ψυχολογικά, όταν δεν καταφέρουν να πετύχουν το τέλειο. Παιδιά, λόγω χάρη, που δεν τους επιτρέπεται να κάνουν λάθη, δύσκολα θα αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες που θα τα βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τα αναπόφευκτα λάθη και τις αποτυχίες της ζωής. Ο κυριότερος λόγος που γράφτηκε το κείμενο αυτό είναι για να δείξει τη μεγάλη σημασία της αξιοποίησης του λάθους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι πιο σύγχρονες θεωρίες μάθησης αποδεικνύουν ότι τα παιδιά, όχι απλά μαθαίνουν μέσα από τα λάθη τους, αλλά και ότι αυτός είναι και ο πιο αποτελεσματικός τρόπος, για να μάθουν σωστά.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί βασανίζονται από την αγωνία της σωστής απάντησης. Ρωτούν έναν έναν τους μαθητές, μέχρι να λάβουν την σωστή απάντηση στο ερώτημά τους. Όταν μάλιστα τη λάβουν, επιβραβεύουν τον μαθητή που την έδωσε χωρίς καθόλου να έχουν ασχοληθεί με τις λανθασμένες απαντήσεις όλων των άλλων μαθητών που προηγήθηκαν. Ένας πολύτιμος θησαυρός πετιέται κυριολεκτικά στα σκουπίδια και ταυτόχρονα η επιβράβευση του μαθητή με τη σωστή απάντηση ακούγεται ως επίπληξη και αποδοκιμασία στα αυτιά όλων εκείνων που έδωσαν λανθασμένες απαντήσεις. Έτσι οι μαθητές αυτοί αποθαρρύνονται να απαντήσουν και πάλι, αν δεν είναι 100% σίγουροι για την απάντησή τους. Τελικά έχουμε το θλιβερό φαινόμενο στο μάθημα να συμμετέχουν μόνο οι «καλοί μαθητές» και οι υπόλοιποι να θυσιάζονται στον βωμό της τελειότητας. Το

θέμα είναι πώς θα καταφέρει ο εκπαιδευτικός να εμπλέξει στο μάθημα όλους τους μαθητές, και κυρίως τους πιο αδύναμους που το έχουν προφανώς περισσότερη ανάγκη .

Κείμενο 2

Μαθήματα Ζωής

Το κείμενο είναι κριτική που έχει γράψει ο Γιώργος Τζιτζικάκης για το βιβλίο του Σαρλ Πεπάν «Η ομορφιά της αποτυχίας», πηγή: <https://www.literature.gr>, δημοσίευση: 10.11.2018.

Ο Σαρλ Πεπάν είναι καθηγητής φιλοσοφίας και συγγραφέας. Διδάσκει στο Κρατικό Λύκειο της Λεγεώνας της Τιμής, στο Σεν Ντενί και παράλληλα διοργανώνει τις «Φιλοσοφικές Δευτέρες» στο Παρίσι. Τα βιβλία του έχουν μεταφραστεί σε είκοσι γλώσσες και «Η ομορφιά της αποτυχίας» έχει ξεπεράσει ήδη τα 65.000 αντίτυπα, ενώ τα δικαιώματα έχουν πωληθεί σε δώδεκα χώρες. Αποτελεί ένα παγκόσμιο best seller, πέραν αυτού όμως είναι ένα βιβλίο προς μελέτη και αφεστίασης της προσοχής μας από τις μικρές μας ήττες. Διαβάζοντάς το οδηγούμαστε στο συμπέρασμα πως όσα κάνει κάποιος και αν αποτύχει σε αυτά, δεν θα πρέπει να τον πτοήσουν, καθώς αποτελούν σκαλοπάτια στη μεγάλη σκάλα της πορείας και της ζωής του.

«Κάνοντας λάθος, αποτυγχάνοντας, εκδηλώνουμε την ανθρώπινη αλήθεια μας: δεν είμαστε ούτε ζώα που καθορίζονται από τα ένστικτά τους ούτε απόλυτα προγραμματισμένες μηχανές ούτε θεοί. Μπορούμε να αποτύχουμε, επειδή είμαστε άνθρωποι και επειδή είμαστε ελεύθεροι. Ελεύθεροι να σφάλουμε, να διορθωθούμε, να εξελιχθούμε»

Πλάτωνας, Αριστοτέλης, Καντ, Σαρτρ, Φρόιντ, Γκράχαμ Μπελ, Σαρλ Ντε Γκολ αλλά και Μάικλ Τζόρνταν, Στιβ Τζομπς, Σερζ Γκενζμπουργκ, Μάιλς Ντέιβις, Ρέι Τσάρλς, είναι μερικά από τα ονόματα που αναφέρονται μέσα στο βιβλίο του Πεπάν και μέσα από τις δικές τους αποτυχίες μας μιλάει ο συγγραφέας για το πώς κατάφεραν να μην το βάλουν κάτω, να διδαχτούν από την αποτυχία, να εντοπίσουν τα λάθη, να βελτιωθούν και πιστεύοντας στον εαυτό τους να συνεχίσουν για μια επόμενη κατάκτηση (ή μια ακόμη αποτυχημένη προσπάθεια φυσικά!) χτίζοντας λιθαράκι - λιθαράκι εκείνο που οραματίστηκαν.

Το όμορφο διαβάζοντας ένα τέτοιο βιβλίο είναι πως βρίθει θετικότητας και, αν μας λείπει κάτι αυτές τις μέρες, είναι η αισιοδοξία που αναζητούμε, για να φυσήξει το μαύρο σύννεφο πάνω από τα κεφάλια μας. «Η ομορφιά της αποτυχίας» εκτός του ότι προσφέρει πληροφορίες για τεράστιες προσωπικότητες που πάτησαν τη γη, με τη δομή του σε δεκαέξι κεφάλαια χωρισμένα σε συμβουλευτικές ενότητες, βοηθάει το προσωπικό «σκάψιμο» του αναγνώστη που το αναζητά: έτσι, δεν αποτελεί μονάχα ένα φωτεινό αναγνωστικό ταξίδι, αλλά και ένα βιβλίο που μέσα του θα σημειώσεις κάμποσες γραμμές και τα κεφάλαιά του θα πρέπει να τα εισπράξεις ως διδαχές μελετώντας τα προσεκτικά.

«Έχουμε την ελευθερία να μην προσθέτουμε στην πραγματικότητα, στις δύσκολες περιστάσεις ή στις στιγμές αδυναμίας, αυτό το άχρηστο συναίσθημα της αδικίας. Η ζωή είναι απλώς ζωή, κι αυτό αρκεί. Δεν χρειάζεται να είναι δίκαιη, για να αξίζει να βιώνεται»

Κείμενο 3

«Το παράπονο»

Το ποίημα είναι του Οδυσσέα Ελύτη, από τη συλλογή «Τα Ρω του έρωτα», εκδόσεις Αστερίας, 1972.

Εδώ στου δρόμου τα μισά

έφτασε η ώρα να το πω

Άλλα είν' εκείνα που αγαπώ

γι' αλλού γι' αλλού ξεκίνησα

Στ' αληθινά στα ψεύτικα

το λέω και τ' ομολογώ

σαν να 'μουν άλλος κι όχι εγώ

μες στη ζωή πορεύτηκα

Όσο κι αν κανείς προσέχει

όσο κι αν τα κυνηγά

πάντα πάντα θα 'ναι αργά

δεύτερη ζωή δεν έχει.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη του Κειμένου 2, να πληροφορήσει ή να κατευθύνει/παρακινήσει τον δέκτη; Απάντησε σε 60 λέξεις παραθέτοντας τρία σημεία από το κείμενο που τεκμηριώνουν τη γνώμη σου.

Μονάδες 15

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Να σχολιάσεις τη μορφή του τίτλου του Κειμένου 1 (μονάδες 5)

β. Να αξιολογήσεις τον τίτλο του Κειμένου 2 ως προς την επικοινωνιακή του αποτελεσματικότητα (μονάδες 5)

Μονάδες 10

Ερώτημα 3^ο(μονάδες 5)

Στην προτελευταία παράγραφο του Κειμένου 2 να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες φράσεις με άλλες, ώστε τα νοήματα να μην διαφοροποιηθούν, αλλά η λειτουργία της γλώσσας από μεταφορική να γίνει κυριολεκτική.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ποιο είναι, κατά την άποψή σου, το αδιέξοδο στο οποίο φαίνεται να βρίσκεται το ποιητικό υποκείμενο; Να στηρίξεις την ερμηνεία σου σε τρεις (3) τουλάχιστον κειμενικούς δείκτες και να δηλώσεις αν εσύ προσωπικά έχεις βρεθεί σε παρόμοια κατάσταση. (120-150 λέξεις)

Μονάδες 15